

Woensdag 12 juli 1916 – ochtendeditie

Uit Luikerland.

Luik, 3 juli.

We ontvangen zoeven het verslag van werkzaamheden de l'Oeuvre du Secours discret. Dit stuk werd voorgedragen op de algemene vergadering van 4 september 1915 en is thans een brochure geworden, zoveel mogelijk verspreid om nieuwe leden aan te werven. Het is uitstekend verzorgd van de pers gekomen van de bloeiende onderneming La Meuse, naamloze vennootschap, die veel voor onze weldadigheids- en ondersteuningsinstellingen gans kosteloos drukt.

We kunnen binnen de ruimte, waarover wij beschikken, het verslag niet in zijn geheel mededelen. Daar we echter de overtuiging hebben, dat het ons voorstelt, hoe het leven is in deze oorlogsdagen, en ons toont hoe onze in vreedstijd zo wriemelende en lustige bevolking thans wel inderdaad geprangd is, ja lijdt, stellen we ons voor toch een korte samenvatting voor onze lezers te leveren.

Geslagen door de aanstormende en overrompelende oorlog, werden vele op uiteenlopend gebied arbeidende gezinnen, hier reeds in de allereerste dagen van de bezetting gans werkloos. Zij vervielen uit de hoogte van echt burgerlijke welstand tot wezenlijke armoede. Een armoede, die hen moest dwingen de hand uit te steken en hulp te roepen. Doch hoe konden ze dit, zij, en zovelen, zo fier nog gisteren op hun bloei, hun onafhankelijkheid en met de onwrikbare zekerheid, dat ze niets te kort hadden en morgen meer zouden hebben dan heden? Hoe konden zij, door iedereen, in onze handel en vooral in onze grootnijverheid alhier, bekend en erkend als onontbeerlijke inrichters, steuners, helpers, en ook daarvoor mild betaald, zo

opeens hun nood, hun honger gaan klagen bij de naaste buurman, de vriend van gisteren, thans gelukkiger, doch met wie ze, zij aan zij, even fier en trots als zij, in de schouwburg, in het hoogburgerlijk koffiehuis zaten, of wel eens middagmaalden met een flesje in Phare of Charlimagne?

Reeds op 29 november 1914, kwam “het werk van bescheiden steun” – ik vertaal de naam zo maar! – tot stand met het doel de schamele armen tegen de honger te beschermen. Iemand reeds voor de oorlog ondersteund, kon geen aanspraak maken op hulp. Spoedig werd geld gevraagd aan het nationaal comité voor steun en voedingsvoorziening. De heer Van Hoegaerden, voorzitter van dit comité voor het arrondissement Luik, stond die aanvraag toe op 31 december 1914. De stad Luik zegde haar bescherming toe op 9 februari 1915. In januari zond de heer Van Hoegaerden 1500 frank, doch reeds de volgende maand kwamen er 4000 van hem in, bijdrage, die sedertdien geregeld elke maand wordt gestort.

Nu werd de stad Luik verdeeld in 20 sectoren, elk uitmakend het gebied van een parochie, zoals de stad verdeeld werd onder de geestelijkheid, ten tijde van de alvermogelijke bisschoppelijke alleenheerschappij. Uit alle politieke, godsdienstige en wijsgerige middens werden mensen opgeroepen om comités te vormen die zich aan het hoofd van dergelijke parochie konden stellen. Het is dan ook niet zeldzaam een geestelijke te zien aanzitten aan dezelfde werktafel, waaraan reeds een vrijdenker, een vrijmetselaar, een liberaal of een socialist bezig zijn. Die parochiale comités moeten op de meest bescheiden wijze de hulploze gezinnen opzoeken, een onderzoek instellen, een besluit nemen over de al of niet gegronde redenen tot steun, en daarna die steun zelf gaan opzoeken. Elke zaterdag hebben geregeld vergaderingen plaats in de grote zalen van Hotel de l’Europe, bereidwillig afgestaan. Reeds in maart 1915 kwam het bestuur tot de overtuiging, dat de toen beschikbare som, die

maandelijks binnen kwam, beslist ontoereikend was geworden. Men stelde hulpcomités in, gevormd uit toegewijde en bereidwillige jeugd, die aandringend en eisend de nog zo talrijke welgestelde burgerhuizen kon bezoeken, om geld in te zamelen. Men trof studenten aan, die hun studie staakten, om zich gans te wijden aan de dienst. Na korte tijd kwamen maandelijks, door de hulpcomités alleen, 19.000 frank binnen. “Steeds hoger” schijnt hun zinspreuk te zijn. Ze spraken de grote financiers aan, in de banken, in de handel, in de nijverheid. Ze richtten, op 4 en 5 juli, twee bloemendagen in, die in onze plaatselijke oorlogsgeschiedenis zeker zullen vermeld worden in het hoofdstuk “volkslijden”. De hele stad was toen twee dagen lang in bloei. Niet enkel achter de toogruiten of voor de kanten gordijnen, doch in de straten, in alle handen, in alle knoospunten was bloeisel. Onze bloemenkwekers hadden kosteloos de grote handelshuizen bebloemd. Elke straat was ingenomen door zwevende feeën, als vlinders licht en vlug. Ze hadden korfjes aan de arm en boden je daaruit, of je het wenste of niet, of je het juichend, lachend, zuur kijkend of brommend aannam, een bloempje, dat ze u verplichtten op staande voet te betalen. Geen mens met 10 centiem en op zak weerstond aan deze opwekkende aanval. Wat al oogst hebben ze de voorraadschuur voor schamele armen binnengebracht, die lieve meisjes!

Later werd het werklozenfonds ingericht, juist op het ogenblik, dat het werk voor bescheiden steun met zijn maandelijks inkomen van 23.000 frank ging tekort komen.

Zo viel een deel noodlijdenden af, werd de last weer draaglijk en kwam aandrifft om wat nieuws op te richten: een hulpcomité voor huisvesting. Men had wel bevonden dat een overgroot getal huiseigenaars hun achterstallige huurders niet lastig vielen en ook de rechtbanken mild te werk gingen, doch ook kwamen treurige gevallen van geweld en uitzetting voor en moest men in staat zijn

ongelukkigen van de straat te helpen. Advocaten werden aangesteld. Bitsige eigenaars werden aangesproken, uitzettingen werden verhinderd, daklozen werden ondergebracht. In enkele weken tijd werden 220 gevallen onderzocht en de meeste tot een goed einde gebracht. Het oudemannenhuis werd beschikbaar gesteld voor ongelukkige daklozen. Daar moesten ze zich niet beschouwen als opgesloten. Vrijelijk mochten ze gaan en keren en ook het gesticht verlaten, indien ze beter konden.

Telkens als er gelegenheid is om de geldelijke last te verlichten, wordt ze te baat genomen. Zo bezorgt het Oeuvre du Secours secret, door medewerking van een hulpcomité, arbeid aan werklozen. Het stadsbestuur stond een veld af van anderhalve hectare tot het planten van aardappelen. De opbrengst was verleden jaar 33.000 kilo. Dit jaar werden verschillende zoden in Parc de la Boverie en in de plantages, links en rechts van Pont de Fragnée omgegraven zodat daar thans een aanzienlijke oppervlakte met weelderig groeiende aardappelen te voorzien. Honderden nijverheids-, landbouw- en handelsarbeiders kwamen zo aan verloond werk. Later stichtte men het werk der verzolders, werd er bezigheid gevonden in de steenbakkerijen, waar de arbeid werd hernomen en was men zo gelukkig weer enigszins de huizenbouw, de drukkerij en het naaiwerk aan de gang te brengen. Van juni tot augustus werden aan de naaisters en bewerksters van linnengoed 12.115 bons aan honderd gezinnen afgeleverd, voor een gezamenlijke som van 1883,25 F. Deze bons werden door de Secours discret uitbetaald.

Het hulpcomité voor kleding werd op 25 maart, verleden jaar, gesticht en deelde uit, tot einde augustus, 681 paar schoenen, 321 kledingstukken, voor een som van 6375 F. Het deed voor 10.932,28 F aankopen.

De kinderen werden evenmin vergeten. Een kindercomité kwam tot stand, op 1 mei, om kosteloos melk te verschaffen aan behoeftige beschermelingen beneden de drie jaar, en ook aan zieken boven deze ouderdom, op voorschrift van de geneesheer. Elk comité heeft een geneesheer tot zijn beschikking. Zo werden uitgedeeld 27.556 liter melk, 1420 pakjes meelstof, 440 pakjes rijst met evenveel suiker, en eieren zo lang de prijs van deze laatste niet te hoog kwam.

Ook voor onze vrij talrijke noodlijdende kunstenaars werd door een bijzondere instelling hulp bezorgd, onder de leiding van de heer Sylvain Dupuis, bestuurder van ons stedelijk koninklijk muziekconservatorium. Dames uit de hogere burgerij verenigden hun krachten om behoeftige moeders te helpen door het bezorgen van de luiersmand.

Spoedig viel het oog op een andere reeks schamele armen, ook zo plots zonder broodwinning gekomen: de handelsreizigers en de handelsbedienden van de stad Luik, terwijl deze van het arrondissement Luik zouden worden gesteund uit een bijzonder fonds. De gezamenlijke uitgaven voor al deze instellingen van weldadigheid, waren 710 F in januari 1915, en bereikten reeds in augustus 19.417,45 F. Met enkele andere uitgaven bereikte men de som van 122.372,08 F. Bovendien werden 60.000 kilo steenkool geschonken en uitgedeeld.

Deze milde hulp is lang niet de enige, die verstrekt wordt aan onze lijdende bevolking. Men vraagt zich af hoe men het geld bijeengaart en waar vandaan het komt, in deze hopeloze tijden, waarin alle inkomsten van onze nijverheidsstad ofwel geheel te niet ofwel met veel verminderd zijn. Wie nog twijfelt aan de deugd van onderlinge bijstand onder de mensen, wanneer hij hier, voor de oorlog de vinnige strijd heeft beleefd op handels- en nijverheidsgebied, van de buur tegen de buur, de vriend tegen de vriend, ja de broer tegen de

broer, de zoon tegen de vader, moet thans wel overtuigd zijn, dat er nog wat goeds in ons is en we toch nog weten en voelen, dat de lijdende een echte broeder is, gans met ons gelijk, en hij in de vinnige oorlog is gevallen, op dezelfde plaats, waar ook wij naast hem of in zijn plaats konden vallen, zoals de soldaat op het front, waar de dood blindelings slaat. Iedereen, die nog bezit, moet ook de overtuiging hebben, dat de gevallene zijn aandeel heeft, in wat hij mist en waarover anderen nog beschikken, namelijk over meer dan het nodige.

“Nieuw stappen zullen worden gedaan, zegt “Secours discret” om onze inkomsten te vermeerderen. Het onthaal moet gul zijn. Geen weigering.

“Onze dappere soldaten zijn heengegaan om te vechten tot verdediging van ons vaderland!

“Onze taak is het liefdadigheid te plegen en mild te zijn.

“Geen tranen, doch veel moed.

“Belgen, laat ons het uiterste pogen, geven, immer geven.

“Uit naam van de duizenden door deze vreselijke oorlog weggemaaid, uit naam van de menselijke solidariteit, is het beslist nodig het zedelijk en stoffelijk lijden te minderen van hen, die ons omringen.

“Onze nationale leuze “Eendracht maakt macht” schrijft ons dwingend onze plicht voor.”

Woensdag 12 juli 1916 – avondeditie

Geen berichten over België.